

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО**

**Факультет фізичної культури та спорту
Кафедра теорії та методики фізичної культури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____

О. А. Кузнецова

«27» серпня 2019 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДУМКИ**

Ступінь магістра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 014 «Середня освіта»

014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В.О.Сухомлинського.

Розробник програми:

Литвиненко Ольга Михайлівна, доцент кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор філософії в галузі освіти, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури
Протокол від «27» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики
фізичної культури (Литвиненко О. М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету фізичної культури та спорту

Протокол від «27» серпня 2019 року № 1
Голова навчально-методичної комісії (Литвиненко О. М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «27» серпня 2019 року № 14
Голова навчально-методичної комісії університету (Кузнецова О.А.)

ВСТУП

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» складена відповідно до освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики підготовки здобувачів вищої освіти за ступенем «магістр» галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності (спеціалізації) 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасний педагогічний процес, що здійснюється у вітчизняних закладах освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» тісно пов'язана з науками, причетними до розв'язання проблем навчання і виховання особистості: педагогікою, історією педагогіки, психологією, філософією, соціологією, естетикою, історією фізичного виховання.

Програма навчальної дисципліни складається з таких **кредитів:**

Кредит 1. Фізичне виховання за часів давніх цивілізацій та в античному світі

Кредит 2. Традиції фізичного виховання в Європі в Середньовіччі та епоху Відродження.

Кредит 3. Ідеї фізичного виховання від часів Київської Русі до Нового часу

Кредит 4. Вітчизняні педагоги про фізичне виховання ХІХ- ХХІ століття

Мета дисципліни «Фізичне виховання в історії педагогічної думки» є: формування в майбутніх викладачів фізичного виховання здатності до аналізу, співставлення, порівняння певних тенденцій розвитку фізичного виховання у історичній ретроспективі.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. Оволодіння знаннями з розвитку фізичного виховання в історії педагогічної думки як необхідної складової професійної підготовки.

2. Розвиток педагогічного мислення, здатності до аналітичного розуміння становлення і формування фізичного виховання, вміння рішення відповідно до педагогічних закономірностей, принципів виховання та навчання.

3. Формування вміння працювати з першоджерелами, аналізувати педагогічну літературу, оперувати поняттями педагогіки, розкривати гуманістичні та демократичні засади розвитку фізичного виховання за роки різних епох розвитку української держави.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

загальні компетенції (ЗК):

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, здатність вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень; аналізувати розвиток науки в системі цивілізаційного розвитку; мати уявлення про типи наукової раціональності; виявляти перспективи науково-технічного розвитку у світлі діалогу культур; оцінювати події наукового світогляду; застосовувати системний підхід до сприйняття розвитку науки **(ЗК 1);**
- Здатність до самостійного освоєння й використання нових методів дослідження, до освоєння нових сфер професійної діяльності **(ЗК-5);**

- Здатність самостійно здобувати й використовувати, у тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання й уміння, безпосередньо не пов'язані зі сферою професійної діяльності(ЗК-7).

фахові компетенції (ФК):

ФК 3. Здатність здійснювати професійну й особистісну самоосвіту, проектувати подальші освітні маршрути й професійну кар'єру.

ФК 6. Готовність до систематизації, узагальнення й поширення вітчизняного й закордонного методичного досвіду в професійній області.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- усвідомлювати взаємовплив народної та наукової педагогіки, джерела історії педагогіки, зв'язок історії педагогіки з іншими науками, структуру, мету і завдання курсу;
- історію становлення фізичного виховання на різних історичних етапах на Україні та в Східній і Західній педагогічній думці;
- зміст основних державних документів;
- історію фізичного виховання і педагогіки рідного народу;
- педагогічну діяльність і погляди видатних просвітителів на розвиток фізичного виховання;
- історико-педагогічні факти, відомості, що стосуються рідного краю, різних регіонів України.

вміти:

- працювати з першоджерелами, аналізувати педагогічну літературу;
- оперувати поняттями педагогіки;
- розкривати гуманістичні та демократичні засади розвитку національної школи і педагогіки за роки різних епох розвитку української держави;
- співвідносити історичний досвід фізичного виховання з потребами сучасної освіти;
- виділяти найоптимальніші ідеї фізичного виховання зі спадщини минулого та творчо застосовувати їх у шкільній практиці сучасних шкіл;
- проводити дослідницьку та інноваційну діяльність;
- аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сфері освіти;
- аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сфері вищої освіти.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Фізичне виховання за часів давніх цивілізацій та в античному світі

Тема 1. Педагогічні ідеї Європейських цивілізацій.

Фізичне виховання в Древній Греції. Військово-фізичне виховання в Спарті. Афінівська система фізичного виховання. Древньогрецькі міфи і ідеал фізичного виховання (Геракл, Гектор, Ахіллес). Древньогрецькі філософи про фізичне виховання. Геракліт, Демокрит, Платон і Аристотель.

Фізичне виховання в Древньому Римі. Виховання гладіаторів.

Кредит 2. Традиції фізичного виховання в Європі в Середньовіччі та епоху Відродження.

Тема 2. Фізичне виховання в Європі в Середньовіччі та епоху Відродження

Система лицарського виховання. Сім лицарських добродієностей. Вікторіно де Фельтре - фізичне виховання у «Будинку радості». Т. Мот і Т. Кампанелли. Поєднання фізичної праці з розумовою. Ідея виховання джентльмена Дж. Локка. Зародження ідей здорового способу життя у праці «Думки про виховання» Дж. Локка. Концепція природного виховання Ж.-Ж. Руссо. Вікова періодизація Ж.-Ж. Руссо. Фізичне виховання в теорії елементарної освіти Й.Г.Песталоцці.

Кредит 3. Ідеї фізичного виховання від часів Київської Русі до Нового часу

Тема 3. Фізичне виховання від часів Київської Русі до Нового часу

Фізичне виховання в школах Київської Русі. Висвітлення ідей здорового способу життя у літературних пам'ятках Київської Русі.

Фізичне виховання в епоху Відродження. Фізичне виховання та ідеї ЗСЖ в братських школах. Роль фізичного виховання козацькій педагогіці. Фізичне виховання у поглядах Ф. Прокоповича та Г. Сковороди.

Тема 4. Розвиток фізичного виховання у ХІХ столітті.

Фізичне виховання у поглядах О. Духновича. Ідея «збереження народного здоров'я» М. Пирогова. «Здорова педагогіка» К.Д. Ушинського. Роль фізичної праці у творі «Праця в її психічному та виховному значенні» К.Д.Ушинського.

Тема 5. Теорія фізичного виховання П. Ф. Лесгафта. «Основи природної гімнастики», «Фізичний розвиток у школах», «Про відношення анатомії до фізичного виховання», «Підготовка вчителів гімнастики в країнах Західної Європи», «Про ігри і фізичне виховання у школі». Лесгафтовська система фізичного виховання. Вікова періодизація. П. Лесгафт про ЗСЖ.

Кредит 4. Вітчизняні педагоги про фізичне виховання у ХХ- ХХІ століття

Тема 6. Ідеї фізичного виховання у ХХ- ХХІ столітті.

Поєднання фізичного виховання з продуктивною працею. С.Т.Шацький та А.С.Макаренко. Роль фізичного виховання у виховному ідеалі Г.Ващенко. В.О.Сухомлинський про фізичне виховання. Вчителі-новатори та ідеї удосконалення уроку фізичної культури.

Тема 7. Сучасні тенденції розвитку фізичного виховання в Україні.

Науково-дослідні проекти. Технологія персоніфікованого підходу. Фізичне виховання в персоналіях.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Маляр Н.С. Організаційно-методичні основи превентивного фізичного виховання дітей старшого дошкільного віку: автореф. дисерт. ... канд. наук з фіз. вих і спорту: 24.00.02 /Н.С.Маляр. – Львів, 2014. – 20 с.

Додаткова

Макаренко А.С. Сочинения в семи томах. - М.: АПН, 1957.

Сухомлинський В.О. Вибрані твори в 5-ти томах. - К.; Рад. Школа., 1976.

Інформаційні ресурси

- Педагогіка (Конспект лекцій) books.br.com.ua/themes/259/261
<http://books.br.com.ua/themes/259/261>

- Фіцула М.М.. Педагогіка. pedagogy.webukr.net/підручники-з-педагогіки-онлайн/м-м-фіцула-педагогіка/

<http://pedagogy.webukr.net/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8-%D0%B7-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B8-%D0%BE%D0%BD%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D0%BD/%D0%BC-%D0%BC-%D1%84%D1%96%D1%86%D1%83%D0%BB%D0%B0-%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0/>

- Гурський В.А., Присакар В.В. Педагогіка. Загальні основи педагогіки теорія освіти і навчання. У двох книгах. Книга 1: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Видання 2-е, доопрацьоване і доповнене. – Кам'янець-Подільський: Медобори-2006, 2014. – 218 с.
<http://dspace.kpnu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/1238/1/%D0%93%D1%83%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA.pdf>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання:

- індивідуальне і фронтальне опитування;
- оцінювання письмових завдань;
- самостійні роботи (перевіряються й оцінюються під час опитування та під час написання контрольних робіт, з урахуванням тем, які винесені на самостійну підготовку);
- дидактичне тестування;
- контрольні роботи;
- перевірка індивідуальних дослідницьких завдань;
- перевірка групових творчих завдань.